

Ontdekkingsreis van een Arnhemse familie

Vijf generaties Frequin

van heibelmakers
naar maatschappijmakers

Vincent Frequin

Ontdekkingsreis

van een

Arnhemse familie

Vijf generaties Frequin

van heibelmakers

naar maatschappijmakers

Eerste druk: Maart 2023

© 2023 Vincent Frequin

© 2023 CREAwiki

Omslagontwerp: Marianca Frequin-Wijnen
Omslag foto: Artesia Comitatus Artois landkaart uit 1645
Foto bewerking: Felice Pekelder
Redactie: Martin de Boer
Eindredactie: Peter Bloemendaal
Stamboom: Martin de Boer
ISBN: 9789083320052
NUR: 681/ 695

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk,
fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande
schriftelijke toestemming van uitgever CREAwiki,
Toermalijnstraat 51, 6534 SB Nijmegen.

www.creawiki.nl

CREAwiki

Inhoud

Inhoud

Voorwoord

1. Ontdekkingsreis
2. Bakermat
3. Napoleon
4. Vechter
5. Grensjager
6. Bedelaar
7. Kleermaker
8. Drukker
9. Ouderlijkhuus
10. Faam
11. Oorlog
12. Bevrijd
13. Wederopbouw
14. Nabeschouwing
15. Dankwoord
16. Parenteel
17. Over de auteur
18. Verantwoording

Voorwoord

Voor u ligt de geschiedschrijving van een Arnhemse familie, de familie Frequin. Het was voor mij een bijzonder persoonlijke ervaring om de generatie van mijn ouders verder te ontdekken. Deze vijfde generatie sprak namelijk niet veel over “vroeger”. Men werkte aan de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog. Een verdringingseffect van deze oorlog?

Toen mijn kinderen vroegen: “Pa, vertel eens iets over vroeger”, realiseerde ik mij dat ik alleen iets over *mijn* “vroeger” kon vertellen. Niet over de tijd van mijn ouders en grootouders. Dit motiveerde mij om op ontdekkingsreis te gaan. Zo is de geschiedschrijving over mijn opa en oma, Jan en Toos Frequin-Peters, begonnen.

Het proces van geschiedschrijving verliep niet volgens een vaste werkwijze. Het is een ontdekkingsreis waarbij je als geschiedschrijver obstakels moet overwinnen, bijvoorbeeld het bereiken van moeilijk te verkrijgen archieven. Echter, de beloning is onbekende informatie die leidt tot nieuwe inzichten. Dit heeft geleid tot een ontdekkingsreis naar een Arnhemse familie, mijn familie. Vijf generaties lang.

De vijfde generatie wordt vaak omschreven als een bourgondische familie. Maar is dat ook zo? De eerste generatie zijn vechters, de generatie daarna bedelaars. Dan komt er een omwenteling door een combinatie van zuidelijke en oostelijke invloeden, de derde generatie. Is dat nu bourgondisch, vraag ik mij af, zoals de familie omschreven wordt?

Het is, zoals een medewerker van het Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven zei, nadat ik hem de voorpublicatie van dit boek liet lezen:

*“Veel mensen komen zoeken naar informatie en vinden niets.
Jouw familie mag zich prijzen met z’n mooie historie”.*

1. Ontdekkingsreis

Van mijn jeugd herinner ik mij de zondag als de ‘*Arnhemse dag*’, bezoek aan mijn grootouders. Toen ik met mijn broers en zussen erover sprak zeiden ze: nee joh, dat was zaterdag en als pa geen tijd had dan was het zondag, na de kerk. Toch blijft voor mij de zondag als een duidelijke Arnhemse herinnering staan. Omdat ik de jongste was?

Mijn ouderlijk huis stond in Nijmegen aan de Berg en Dalseweg, grenzend aan Berg en Dal. Wij woonden in een mooi huis, groot genoeg voor ons gezin. Acht kinderen, niet ongebruikelijk voor een katholiek gezin. Mooi verdeeld: 4 jongens en 4 meisjes. Een grote tuin hadden we ook.

De voortuin had de vorm van een scherpe driehoek. In de vorm van een pijl die wees richting Berg en Dal. Naar het klooster Koningsgaard op de Oude Kleefsebaan, bedacht ik me later. Daar heb ik als misdienaar menig lof gediend. De kloosterbewoners waren van het ‘*Gezelschap Zusters der Dochters van Jezus Heilig Hart*’. Een groep vrouwen van een Franse congregatie, gekleed in het wit met een sluier. Als ik aanbelde om het lof te dienen werd eerst een getralied luikje van tien bij tien centimeter geopend. Van thuis nam ik boter en andere voedingswaar mee. Konden de nonnen goed van aansterken, was de gedachte.

Thuis hield ik kleinschalige dieren. Een paar kippen, later ook wat duiven en ganzen. Als mijn ouders weer eens bij Pater de Grouw in Cuijk waren geweest kwamen ze terug met een grote kartonnen doos met kuikens. De Grouw was een vriend van onze familie. Boven de kartonnen doos moest ik acuut een warme lamp zetten. Kuikens van een dag oud hadden warmte nodig. De kuikens waren voor mij, ook al had ik er in mijn herinnering niet om gevraagd.

Soms paste ik op een “Lassie”-hond, een Schotse herdershond. Die was van een correspondent van de krant. De krant die mijn vader heeft doen groeien na de oorlog, *De Gelderlander*. Lassie, zo noemde ik hem naar de

TV-serie, was tijdelijk bij ons. Ik liep ermee richting Berg en Dal, naar de bossen. Vrij van alles.

In een afgelegen stuk tuin had ik zelfs een dierenkerkhof met grafstenen van wat grotere kiezels. Zorgvuldig verzameld in onze tuin.

Op de zolder van de garage naast ons huis hadden mijn broer en ik een scheepswerf. We maakten er driemasters met alle toeters en bellen erop en eraan. In miniatuur, natuurlijk. Een grote kelder hadden we ook. Het huis was nagenoeg geheel onderkelderd. Eén deel van de kelder voor de voorraad, het andere voor de kolen. In de voorraadkelder stonden de wekflessen en het “wijwater” voor de geoliede feestjes bij ons. Toen de kolen plaats maakten voor een verwarming op stookolie werd deze kelder gebruikt als muziek oefenruimte. Mijn broer Titus speelde banjo en broer Maarten gitaar. Hun vrienden hadden andere instrumenten zoals trompet en een bas, gemaakt van een theekist.

Het meest staat mij bij dat mijn moeder ons meenam naar de bossen achter het nonnenklooster aan de Oude Kleefsebaan. Samen met lege beschuitbussen om de bosbessen te plukken. Blauwe handen kregen we ervan. Niet van het plukken, maar van het eten.

Er was ook veel ruimte om ons huis. Ruim opgezette wijk in een bosrijke omgeving. We hadden het goed, een ‘Rijk Rooms Leven’. Trots ben ik op mijn moeder en vader. Ik mag me verheugen dat ik uit een warm en gezellig nest kom.

Terug naar de ‘*Arnhem dag*’. Die begon met een ritje naar de kerk in Berg en Dal. Tot ver in de jaren ‘60 gingen we allemaal naar de kerk, niemand werd verplicht. Eerst aankleden, daarna ontbijten, wat we zelf maakten. Tenminste: dat deden mijn zussen voor zichzelf en voor de broers. Wij zijn opgegroeid in een tijd dat de meisjes/dames zorgzaam waren en de jongens/mannen bediend werden. Dat zit er nu nog steeds goed ingepeperd.

Aan lunchen, na de kerk, deden we in die tijd niet. Wel koffie, thee en klassieke muziek. Pa de dirigent, toen al. Natuurlijk een borreltje, ook wel ‘wijwater’ genoemd. Daarna ging mijn vader met zijn zwarte luxe, brede

achtcilinder Amerikaanse Galaxy Ford naar Arnhem om zijn ouders te bezoeken. Elke zondag weer. Of op zaterdag, zoals mijn broers en zussen mij memoreerden.

Figuur 1 De Hommelseweg 290

Opa en oma woonden op de Hommelseweg, boven de slijterij ‘De Grote Fles’, op de hoek met de J.P. Heijestraat. Een kleine gezellige woning van zo’n vijftig vierkante meter, in contrast met mijn referentie, mijn ouderlijk huis. Het was er gemoedelijk, ondanks dat ze krap behuisd waren. Het was er altijd schoon, oma Toos duldde geen rommel in de huiskamer. Maar er was altijd warme soep voor ons en boerenjongens voor de ouderen. Rozijnen geweld in brandewijn in een mooi sierlijk glas met een klein lepeltje. Stiekem lepelde ik eruit, dat heb ik wel geweten. Sliep daarna als een roos.

Wij gingen altijd graag mee naar opa en oma Jan en Toos Frequin-Peters. Wie thuis was en kon, ging mee. Mijn moeder ging niet altijd mee.

De opa en oma van mijn moederskant heb ik nooit gekend. Net toen ik het levenslicht zag, gingen zij hemelen.

Over de auteur

Vincent Frequin (1952) is van huis uit een onderzoekende technicus met een brede belangstelling. In zijn meer dan dertigjarige dienstverband bij één werkgever (Philips-NXP) heeft hij de mogelijkheid gehad en genomen om de wereld te bereizen. In zijn loopbaan heeft Vincent expertise opgebouwd in een breed scala van functies in een multifunctionele en multiculturele werkomgeving. Nieuwsgierig en onderzoekend als hij is heeft Vincent naast zijn werkreizen naar verschillende landen ook de betreffende culturen opgesnoven.

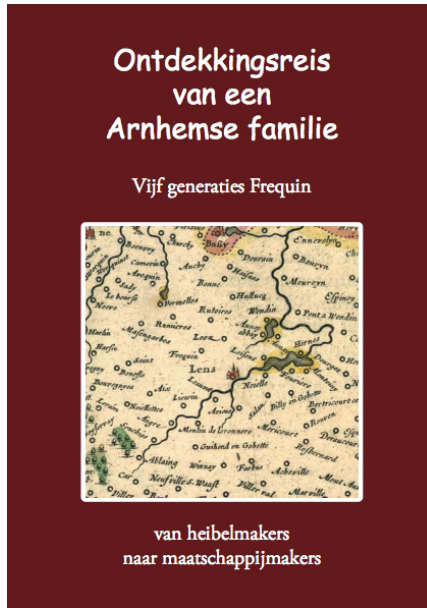
Op zijn zestigste levensjaar is Vincent begonnen zijn rijke en veelzijdige ervaring ten dienste te stellen voor andere bedrijven, middels zijn eigen consultancybedrijf Buvias.

In de afgelopen jaren is het onderwerp geschiedschrijving omtrent de familie onder de aandacht gekomen. Het eerste grote werk is *Ontdekkingsreis naar een Arnhemse familie*.

Drie nieuwe werken, ook met Arnhem als onderwerp, zijn in voorbereiding:

- *Petersberg*, het ontstaan van een begrip in Arnhem.
Het verhaal over het ontstaan van *dé* Petersberg door de Arnhemse familie Peters waarin een dominee een rol speelde. En hoe het ontglipte aan dezelfde familie.
- *Bloemenlust*, opkomst en neergang van een kwekerij op de Dalweg.
Rond 1920 sloopte de gemeente Arnhem oude woningen aan de Hommelseweg. Hierdoor verloor de landbouwfamilie H.W. Peters hun woning op nummer 314. Peters begon voor zichzelf en in 1924 pachtte hij een stuk grond aan de Dalweg. Daar begon hij zijn eigen kwekerij *Bloemenlust* met een ‘bloeiende periode’. Maar voor hoe lang?
- *Uit de schaduw*, de onderschatte rol op de achtergrond.
Op de voorgrond treden is niet voor iedereen weggelegd, ondanks dat hun rol op de achtergrond misschien wel belangrijker is dan die op de voorgrond. *Uit de schaduw* vertelt hierover.

Verder lezen?

Benieuwd naar het hele verhaal en wil je verder lezen?

Via onderstaande link kunt u het boek bestellen:

Bestel [‘Ontdekkingsreis van een Arnhemse familie’](#)

De oorsprong van de Arnhemse familie ligt bij een soldaat die door de veroveringsdrift van Napoleon naar de Bataafse Republiek wordt gestuurd. Na de ontzetting van Arnhem op 13 november 1813 vestigt deze eerste generatie Frequin zich in Arnhem.

De tweede generatie vecht zich een weg in een veranderend Arnhem. Er is veel sterfte rond 1830: de pest breekt ook uit in de Langstraat waar ze wonen. De oudste zoon gaat in militaire dienst, gelinkt aan de *'Blauwe kaserne'*. De jongste zoon raak het spoor bijster, een echte heibelmaker: hij wordt door de gemeente Arnhem de stad uit gestuurd.

Arnhem herpakt zich in de tweede helft van de negentiende eeuw. Zo ook Lodewijk Frequin, de derde generatie. Lodewijk leeft in de arbeiderswijk Klarendal onder erbarmelijke omstandigheden. Door zijn vechtersmentaliteit weet hij zich te ontwikkelen tot een nestor in de typografenwereld. Mede door hem veranderen de arbeidsomstandigheden en andere sociale voorzieningen voor de Arnhemmers.

Lodewijk heeft met zijn Franse bloed samen met zijn Pruisische vrouw Johanna de basis gelegd voor een maatschappelijk en sociaal bewogen gezin met een blije en gemoedelijke uitstraling. Hun kinderen, de vierde generatie, hebben een bijzondere mix van dit Frans-Duits bloed. Die blije en gemoedelijke uitstraling hebben ze vertaald naar *'Naam & Faam'* bij hun kinderen op uiteenlopende terreinen. Maar ook kenmerkend door de eenvoud van zijn zoon Jan.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zien we deze vechtersmentaliteit terug door in het verzet te gaan. Dezelfde hechte, maatschappelijk en sociaal bewogen familie, met gevaar voor eigen leven. De een risicovol, de ander in de luwte.

Getekend door de oorlog geeft de relatieve jonge vijfde generatie vorm aan de naoorlogse wederopbouw. Met oorlogsverdringing heeft deze generatie veel bereikt in een breed spectrum van onderwijs, bedrijfsleven en het vrije woord.

Een bijzondere ontdekkingsreis van een Arnhemse familie.

CREAwiki

CREAwiki.nl